DIGITALE GELETTERDHEID:

BURGERSCHAP IN EEN DIGITALE SAMENLEVING

Peter-Paul Verbeek | Universiteit Twente | www.ppverbeek.nl

Wie niet mee is, is gezien.

Geletterde ouders, sterke ouders.

weekvandegeletterdheid.be

1 op 10 ouders is laaggeletterd. Zij hebben moeite met taal, cijfers en de digitale wereld.

WEEK VAN DE GELETTERDHEID

Een campagne van het Departement Onderwijs en Vorming, Netwerk Basiseducatie, Mediawijs, Linc vzw, Vocvo en Wablieft.

A Conversation .....

Khalid Albaih

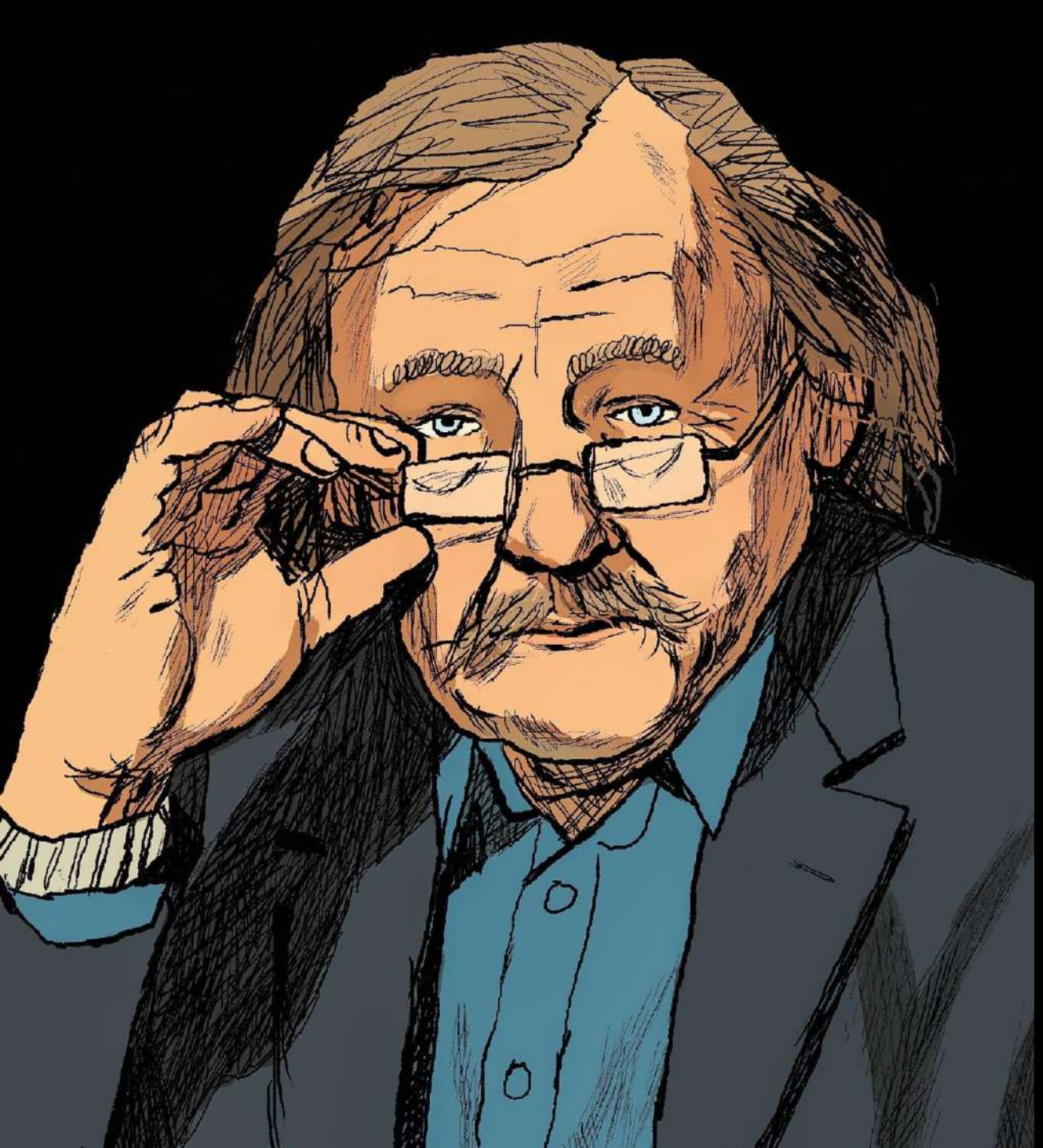

PETER SLOTERDIJK
REGELS VOOR HET
MENSEN
PARK
BOOM

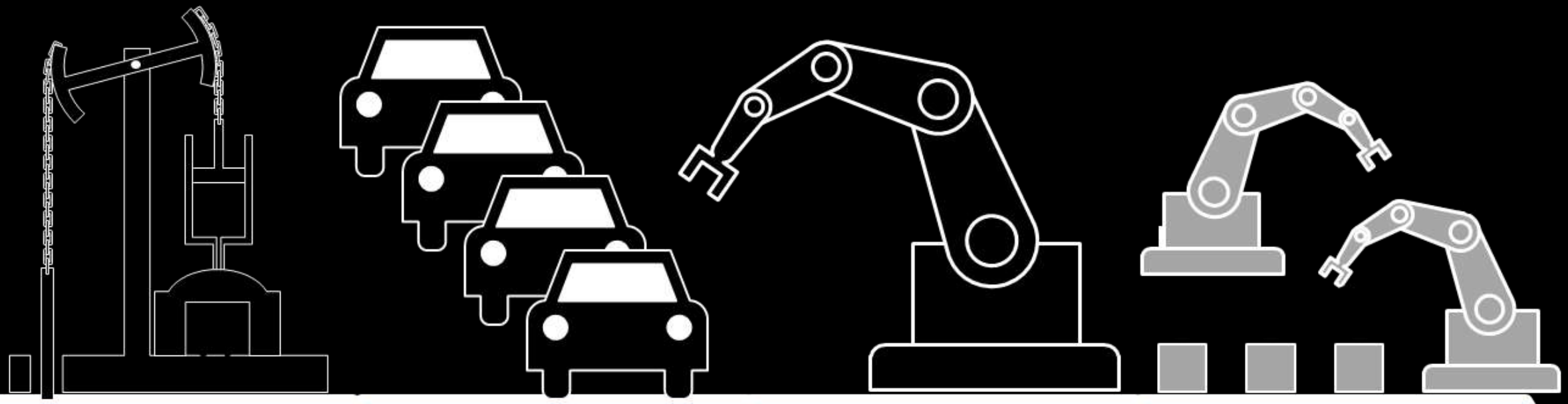

1st	2nd	3rd	4th
Mechanization, water power, steam power	Mass production, assembly line, electricity	Computer and automation	Cyber Physical Systems

SOCIETY 5.0

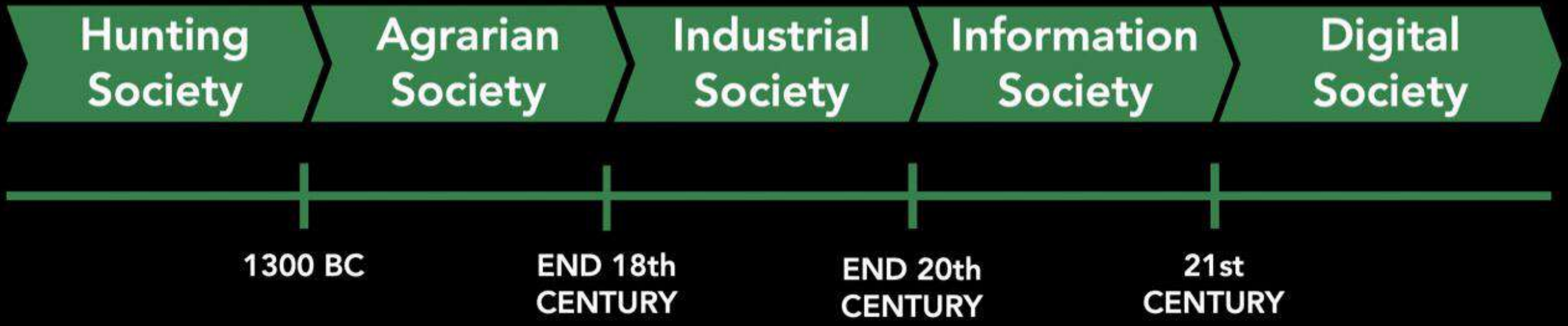
Hunting Society
Agrarian Society
Industrial Society
Information Society
Digital Society
1300 BC
END 18th CENTURY
END 20th CENTURY
21st CENTURY

GEBRUIK

IMMERSIE

AUGMENTATIE

INTER-ACTIE

CO-OPERATIE

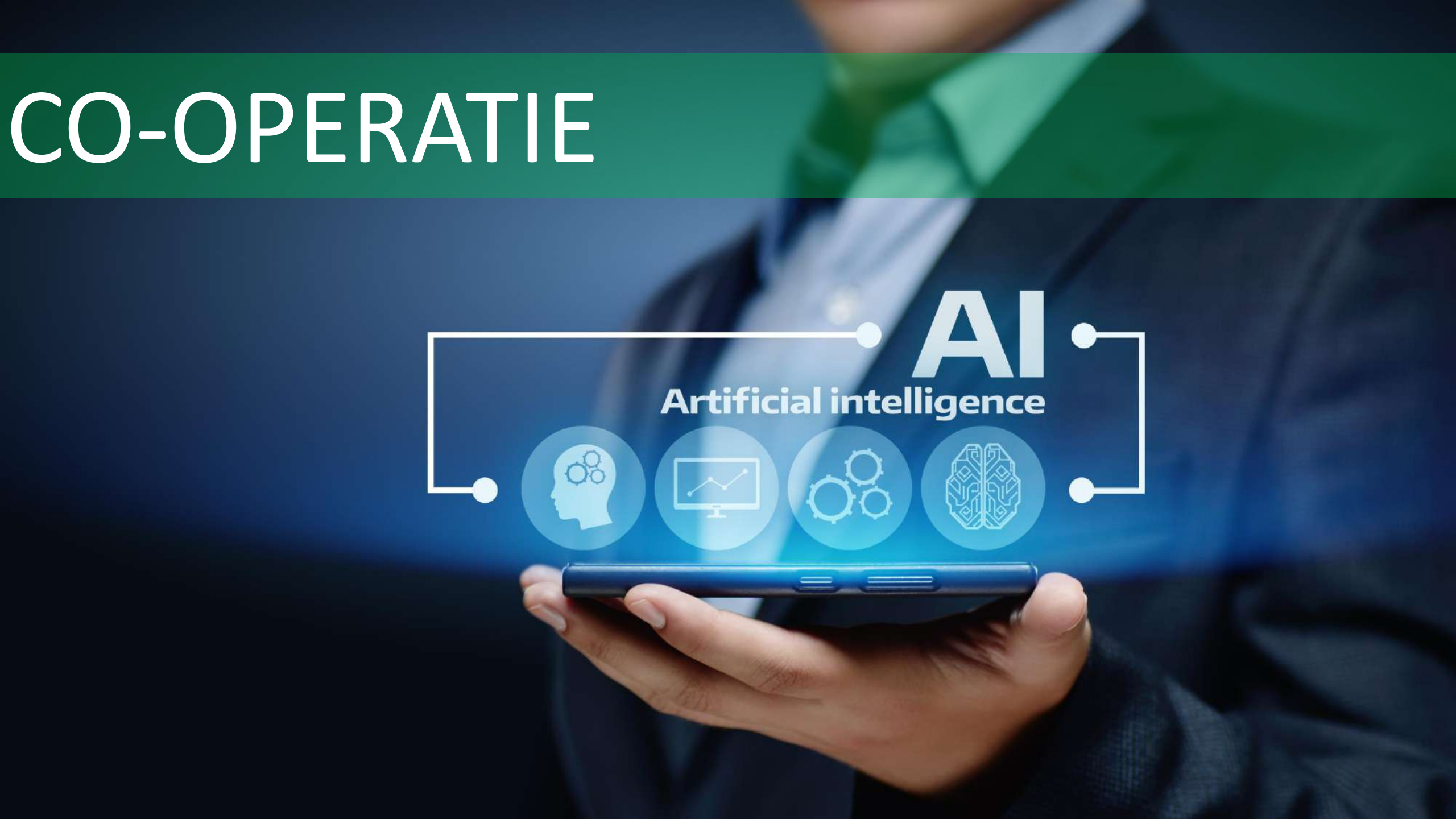

dws4.me

VERVANGING?

MENS

TECHNOLOGIE

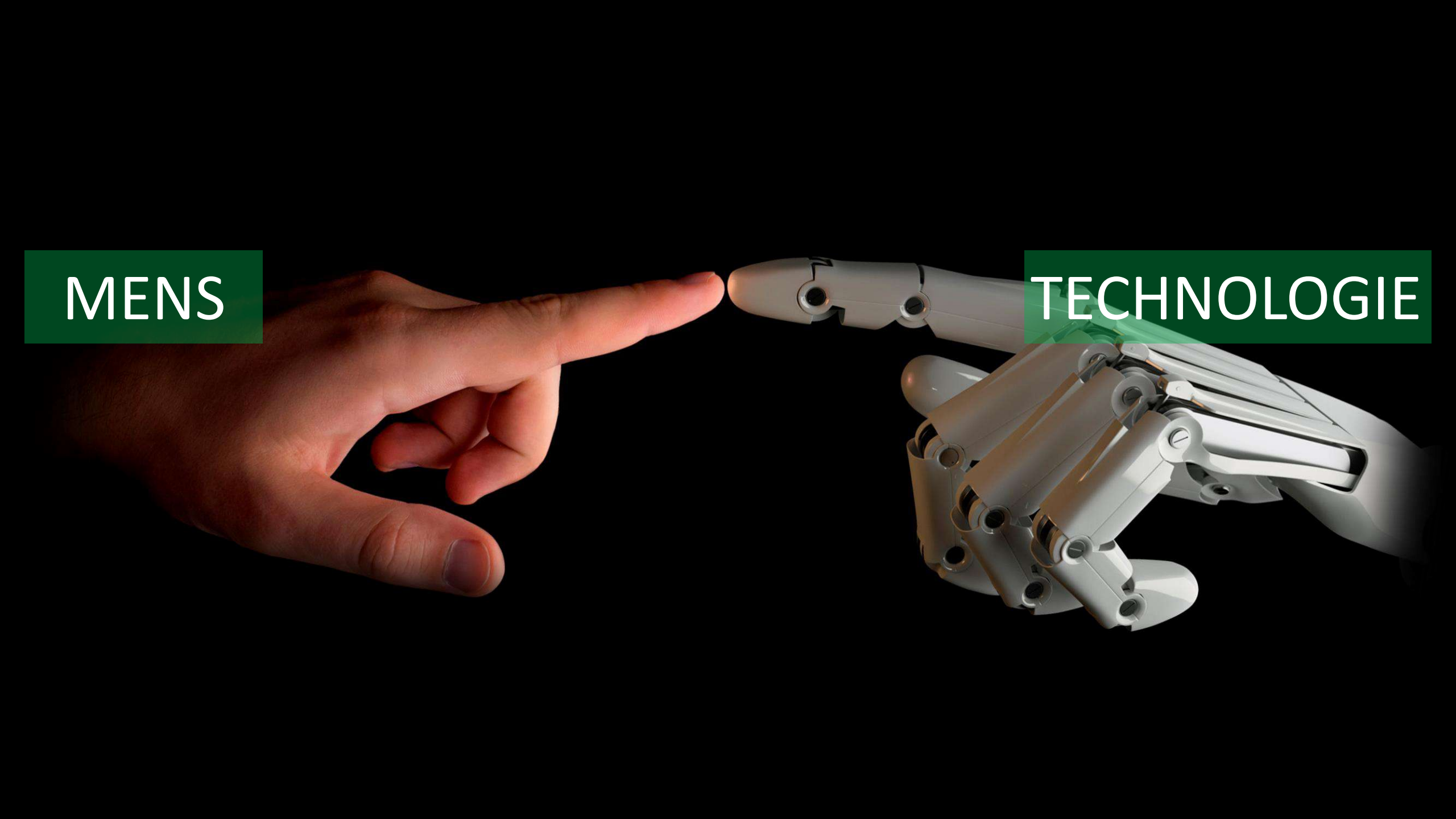

MENS
TECHNOLOGIE
WERELD

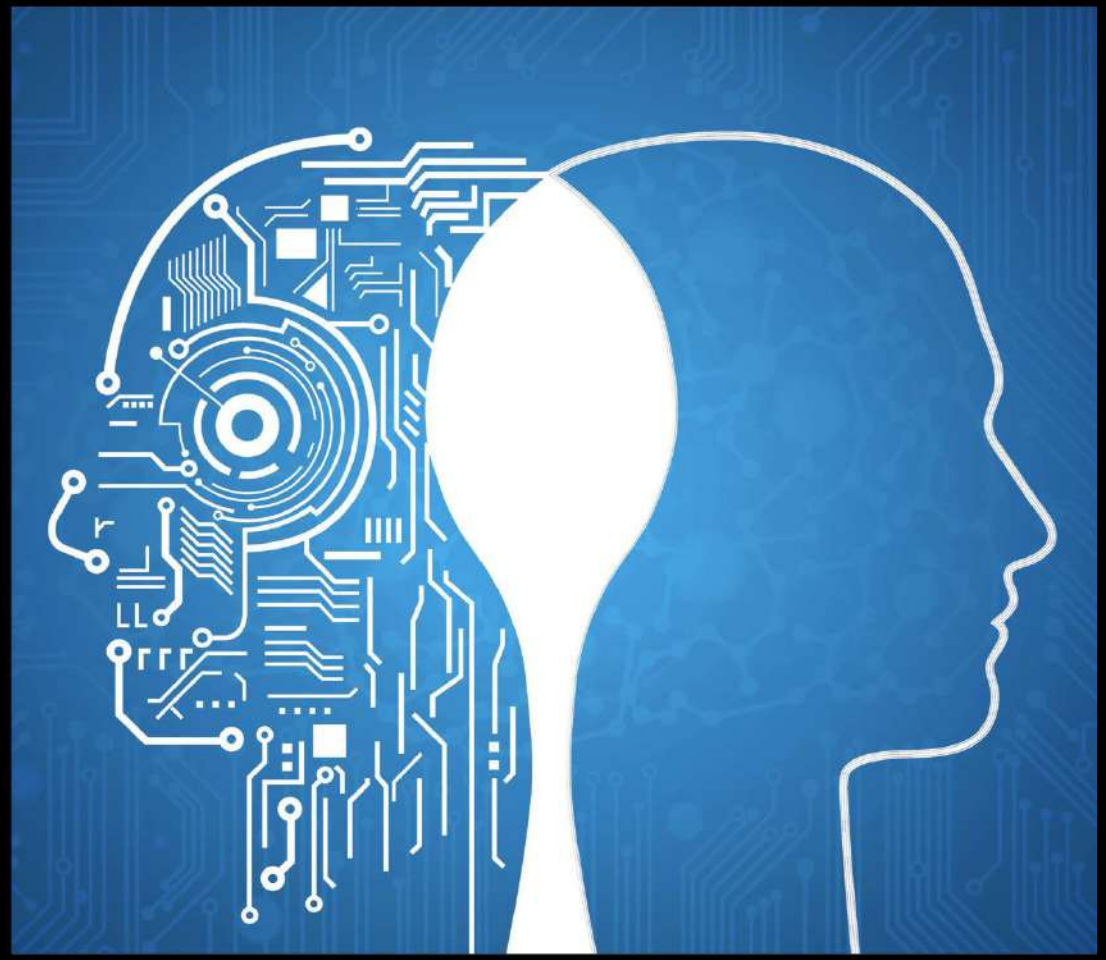

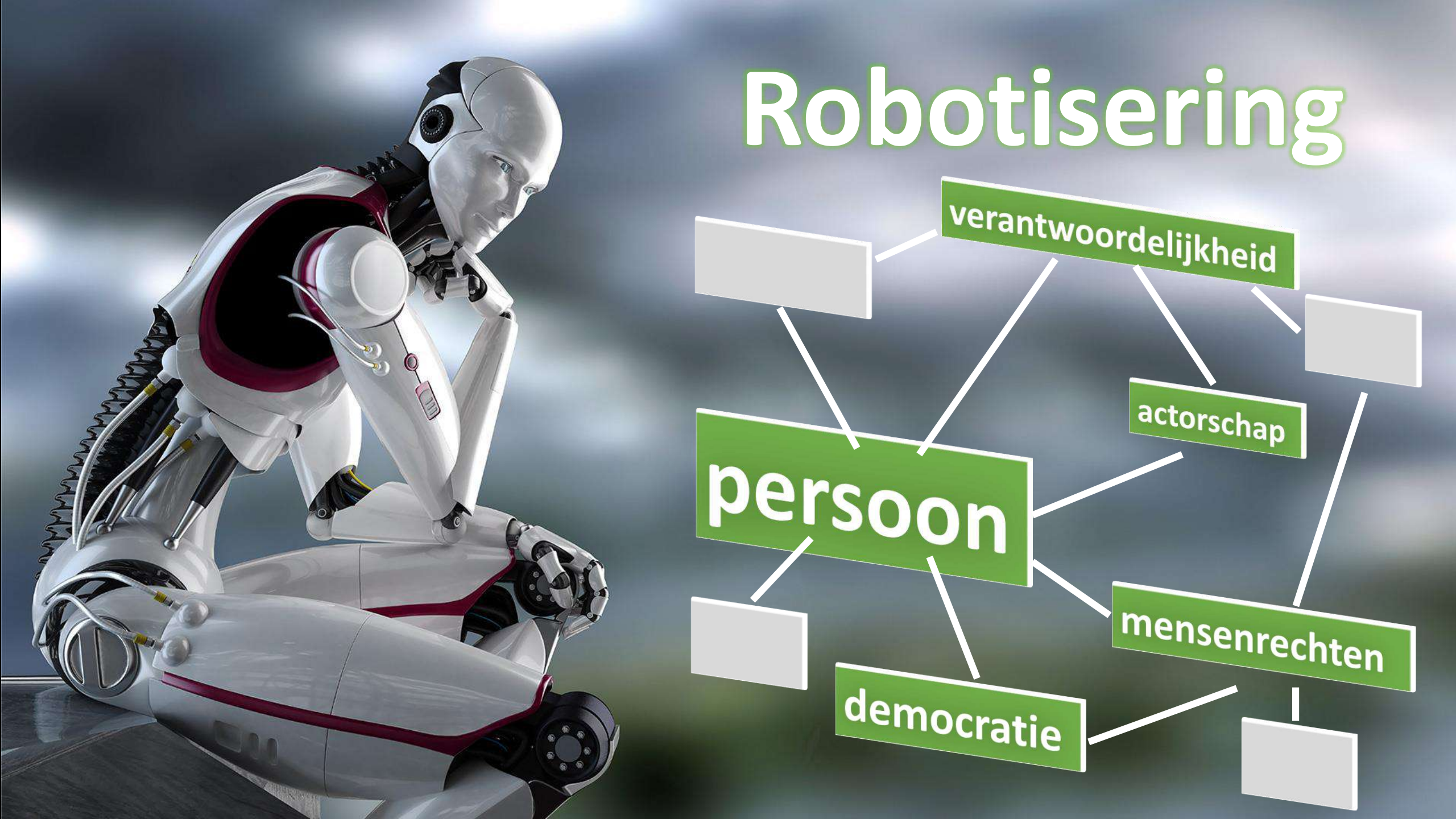
Robotisering
verantwoordelijkheid
actorschap
persoon
mensenrechten
democratie

Human
Technology
World

UNESCO

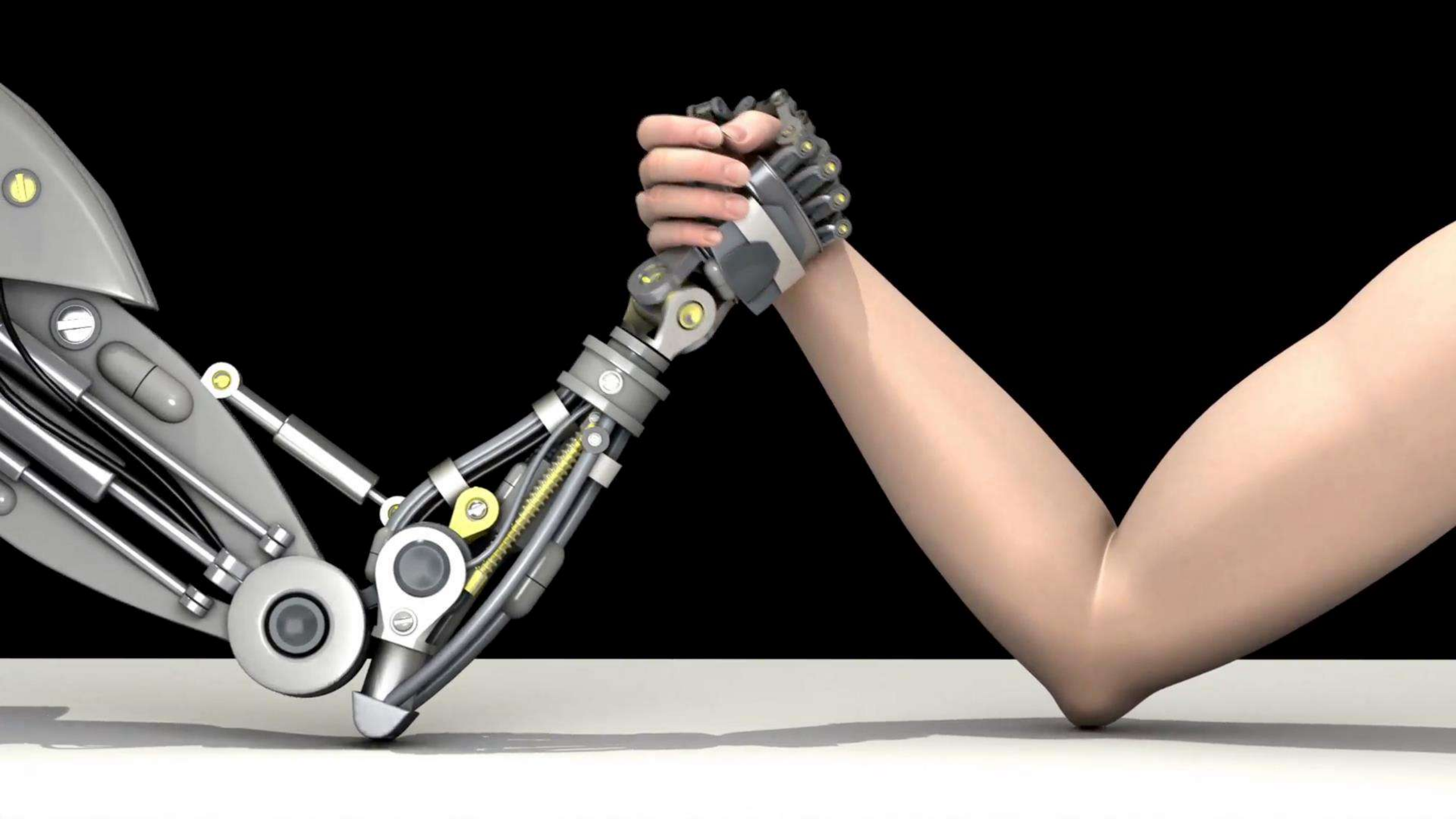

Geletterdheid: ‘bevindingen’

1. **PUBLIEKE RUIMTE**
   - *kwaliteit van de digitale samenleving*
2. **ONDERWIJS**
   - *toerusting voor de digitale samenleving*
3. **POLITIEK**
   - *regulering in de digitale samenleving*

DE PUBLIEKE RUIMTE

PUBLIEKE RUIMTE (1)

Kwaliteit van digitalisering:

- Fake news
- Privacy
- Verslaving
- Uitsluiting
- Future of work

→Zijn we in staat deze thema's goed te adresseren?

→Digitale geletterdheid: dit kritisch kunnen beschouwen

PUBLIEKE RUIMTE (2)

- Burgerparticipatie: cocreatie in smart cities:
  - burger stuurt politiek vanuit keuzes die worden aangeboden
  - multiple choice participatie?
  - impact op democratie: dubbele representatie van het volk?
  - relatie tot populisme?
  - geletterdheid als voorwaarde
- Empowerment via smart cities
  - luchtkwaliteit Antwerpen / curieuzeneuze
  - Vergelijk: citizen sensing

ONDERWIJS (1)

- Digital Divide: juist ook tussen leerkrachten!
- Geletterdheid: de noodzaak van nieuwe elementen:
  - Logisch denken
  - Interdisciplinariteit
  - Digitale competenties (making sense of data, mediawijs)
  - Maar: hoe krijg je curriculumwijziging voor elkaar? (21st century skills versus klassieke vakinhoud)
  - Vergelijk Nederland: ‘Curriculum.nu’ versus ‘Beter Onderwijs Nederland’)

ONDERWIJS (2)

- Scholen: de plaats voor geletterdheid
  - teveel focus op nieuwe hardware
  - te weinig op nieuwe manier van lesgeven

  —> bijscholing voor leraren?
- Democratische functie van scholen:
  - burgerschap in de digitale samenleving
  - Interdisciplinariteit om vorm te geven aan technologische samenleving (van STEM naar ‘STEaM’)
  - Lifelong learning 2.0 verdient meer aandacht: de toekomst van werk in een digitale samenleving

POLITIEK

- Hoe nemen we verantwoordelijkheid voor de publieke ruimte en het onderwijs?
  - “Privacy by design wordt niet afgedwongen” —> meer regulering nodig
  - “Politie: hacking vanwege whatsapp beveiliging —> gevecht om democratie?
  - Regulering: waarom de energiebedrijven wel en de internetbedrijven niet?
  - GDPR en ‘de derde weg’
- Voorbeeld: data van burgers via centraal, beveiligd centraal punt → dus geen app, want niet naar Apple en Google
- Democratie:
  - Open data
  - Participatie
  - Empowerment
  - Burgerschap!

PLAATSEN VOOR ETHIEK

1. **GEBRUIK**
   - *vereist: geletterdheid en kritisch denkvermogen*
2. **ONTWERP**
   - *vereist: kader voor 'responsible design'*
3. **IMPLEMENTATIE**
   - *vereist: kader voor 'anticipatory governance'*

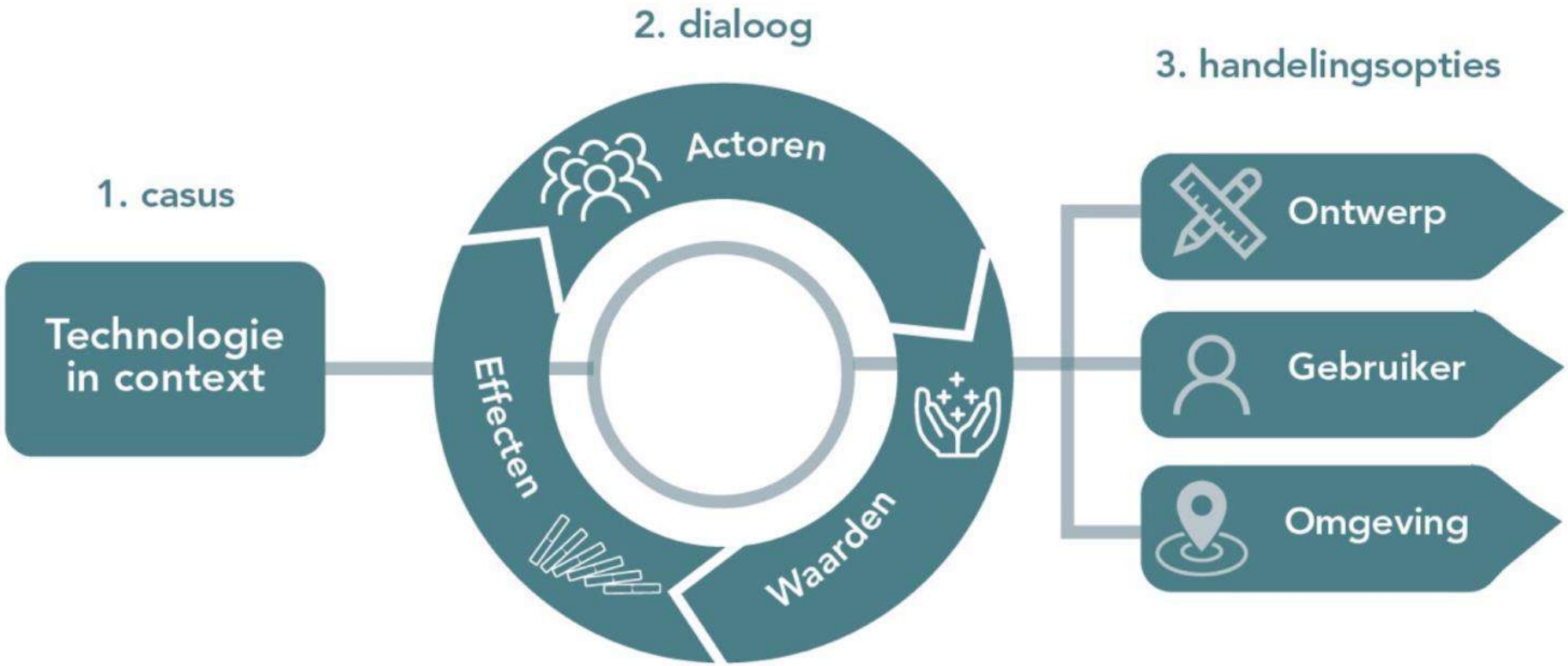
1. casus
Technologie in context
2. dialoog
Actoren
Waarden
Effecten
3. handelingsopties
Ontwerp
Gebruiker
Omgeving